

Focus en verbinding in Drenthe

Collegeprogramma 2011-2015

Provincie Drenthe

Inleiding

PvdA en VVD vormen het nieuwe college van gedeputeerde staten in Drenthe. Voor u ligt het collegeprogramma voor de periode 2011-2015. Het is een programma op hoofdlijnen, met onze belangrijkste uitgangspunten. Hiermee zetten we een koers uit en laten we volop ruimte aan (het politieke debat in) provinciale staten. Daarnaast geeft dit de mogelijkheid om in te spelen op tussentijdse ontwikkelingen die op de provincie afkomen.

We hebben veel ambities, maar de financiële positie van de provincie is onzeker. Het rijk bezuinigt en er is een nieuw verdeelmodel Provinciefonds met financiële consequenties voor Drenthe. De provinciale inkomsten zijn beperkter dan voorgaande bestuursperiodes. Daarom hebben we richtinggevende keuzes opgenomen in dit programma. Die raken zowel het bestuur, de ambtelijke organisatie als onze partners. Tijdens deze bestuursperiode wordt dit programma nader uitgewerkt. Een eerste uitwerking treft u aan in de Voorjaarsnota 2011, die in juli gepresenteerd wordt aan provinciale staten.

Dit collegeprogramma bindt ons als ondertekenaars. Wij realiseren ons dat de grote opgaven waar we voor staan en de beperkte financiële middelen veel inzet, vertrouwen, duidelijkheid en creativiteit van ons vragen. Daarbij staan wij open voor de ideeën van provinciale staten en onze partners.

*Rein Munniksma
Tanja Klip-Martin
Ard van der Tuuk
Henk Brink*

Assen, april 2011

Onze visie

Drenthe 2030

In 2030 is Drenthe dé provincie om te wonen, werken en recreëren. De kernkwaliteiten natuur en landschap, rust, ruimte en cultuurhistorie zijn de drijfveren voor onze economie en ontwikkeling. Inwoners hebben perspectief en zijn trots op de provincie. Werkgelegenheid en voorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar, ook in krimpgebieden. Drenthe heeft zich internationaal sterk gepositioneerd, bijvoorbeeld als logistieke schakel en op de energiemarkt. We zijn een voorbeeldprovincie op het gebied van duurzaamheid en innovatieve landbouw.

Om zo ver te komen, richten wij ons in deze bestuursperiode op economie, natuur en landbouw, demografische ontwikkelingen en klimaat en energie. Daarnaast ronden wij de implementatie van Provincie Nieuwe Stijl af.

Focus en verbinding

De provinciale kerntaken liggen op het ruimtelijk-economisch domein en de wisselwerking daartussen. Cultuur is ook een provinciale kerntaak, gekoppeld aan het ruimtelijk-economisch domein en de identiteit van Drenthe. Gemeenten zijn de eerste overheid voor inwoners. De kracht van de provincie zit in het verbinden van partners om de (gebieds)opgaven te realiseren. De provincie is vooral regisserend, stimulerend en ontwikkelingsgericht. Daar waar nodig of wettelijk vereist is ze ook ondersteunend en toetsend. Een zich op haar kerntaken terugtrekkende provincie heeft wel oog voor maatschappelijke ontwikkelingen, ook al zijn gemeenten als eerste verantwoordelijk voor het sociale domein. De kloof tussen mensen die goed mee kunnen komen en mensen die achterblijven in Drenthe, blijft ook voor de provincie een punt van aandacht.

Wij zien twee belangrijke lijnen voor dit collegeprogramma. De eerste lijn gaat over focus. Een focus op onze kerntaken en ambities, waarbij we rekening houden met de beperkte financiële ruimte. Deze focus maakt zichtbaar waar de provincie voor staat, maar ook waar de provincie geen rol meer heeft. De tweede lijn gaat over binden en verbinden. Het verbinden van onze taken met het ruimtelijk-economisch domein, het (ver)binden van partners en partijen én het verbinden van de belangrijkste thema's ofwel hoofdlijnen in dit collegeprogramma.

Bestuurlijke verhoudingen en samenwerking

Samenwerking met onze partners is essentieel, we kunnen en willen het niet alleen. Door samen te werken, versterken we elkaar en elkaars positie. Goede samenwerking vraagt om een passende rol en houding van ons allen, van bestuurders, volksvertegenwoordigers, ambtenaren en onze partners.

In de noordelijke samenwerking zoeken we gezamenlijk naar nieuwe inspiratie. We intensiveren, verbreden en verstevigen de samenwerking in het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Onze samenwerking kan ook de provincie- en landsgrenzen overstijgen en met andere partners worden gezocht. Bijvoorbeeld met de provincie Overijssel, regio's in Duitsland of Noordoost-Europa.

Krachtige overheden

Tussen provincies, gemeenten en rijk zijn afspraken gemaakt over de taken en rollen. Voor ons zijn deze afspraken het uitgangspunt waar we samen met de Drentse gemeenten verder invulling aan geven. In principe maximaal twee overheden voor een beleidsveld. Voor het sociaal-cultureel terrein hanteren we daarbij de afspraken die in de vorige bestuursperiode gemaakt zijn onder de noemer Provincie Nieuwe Stijl+. Juist in een provincie als Drenthe met platteland en grotere steden willen we maatwerk bieden.

Parallel aan de bredere en intensievere noordelijke provinciale samenwerking kunnen wij ons voorstellen dat gemeenten op een vergelijkbare manier hun samenwerking versterken. De focus op kerntaken en het beperken van het aantal overlegvormen, hebben in deze bestuursperiode ook een positief effect op het verminderen van de bestuurlijke drukte.

Bestuursstijl

De bestuursstijl en de verhoudingen tussen provinciale staten (PS) en gedeputeerde staten (GS) veranderen. Er is een duidelijke, gezamenlijke wens voor een scherper debat met PS op hoofdlijnen. PS stellen kaders en controleren en gaan over het 'wat'. GS gaan over het 'hoe'.

De regierol van de provincie betekent niet dat de provincie altijd de hoofdrol vervult. De provincie laat juist kracht zien door anderen de hoofdrol te laten spelen. In onze bestuursstijl willen wij die kracht tonen. Voor onze manier van werken betekent dit dat we instellingen, organisaties en bedrijfsleven nog meer aanspreken om met ideeën te komen. Met betrokken partijen bekijken wij wat gezamenlijke doelen zijn, welke rol partijen voor zichzelf zien en of er een rol voor de provincie is. Op die manier komen wij met onze partners, ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid, tot een gezamenlijke visie. Het proces rondom de totstandkoming van het 'Groenmanifest' is een mooi voorbeeld van deze werkwijze.

De provincie kan op meerdere manieren ontwikkelingen binnen haar vier speerpunten stimuleren. In eerste instantie mag van ons verwacht worden dat wij ondernemingen, instellingen en ook burgers goed van dienst zijn door hen snel door wet- en regelgeving te leiden. Binnen ons netwerk brengen we partijen bij elkaar voor de realisatie van opgaven. Daar waar financiële ondersteuning aan de orde is, komen revolving funds als eerste in aanmerking. In gevallen waar we nog wel subsidies of cofinanciering verlenen, doen we dit vraag- en resultaatgericht. Met als randvoorwaarde dat partners zich duurzaam commiteren aan de gewenste ontwikkeling. We proberen onze regelgeving daarbij zoveel mogelijk te verminderen.

Bij onze werkwijze past een duidelijke en zakelijke houding. We kiezen daarbij voor heldere afspraken in de vorm van contracten met onze partners.

PNS+

In het eerste deel van deze bestuursperiode, ronden we de verdere implementatie van Provincie Nieuwe Stijl, inclusief het amendement van PS (PNS+), op een goede manier af. We gaan in gesprek met gemeenten en instellingen en verschaffen duidelijkheid, ook als het om een lastige boodschap gaat. Een zorgvuldige afronding van PNS+ betekent dat we een termijn stellen waarbinnen we als provincie taken afbouwen en/of overdragen. In lijn met het rapport 'Amen is geen Amsterdam' kan de provincie nog een rol vervullen binnen het sociale domein. Dit proces faciliteren en regelen we op basis van een gedeelde visie met de gemeenten.

De taken die we (blijven) vervullen, koppelen we aan ons beleid op het gebied van leefbaarheid (in brede zin, zie hoofdlijn 1, Vitaal Drenthe). Daaraan verbinden we budgetten. Dit jaar willen we over de afronding van PNS+ een Drents bestuurscontract sluiten met de gemeenten. In de Voorjaarsnota 2011 schetsen we de aanpak en het tijdspad.

Onze speerpunten

Financieel kader

De financiële positie van de provincie is onzeker. Het rijk bezuinigt fors op het Provinciefonds en op voor Drenthe belangrijke beleidsterreinen. Bovendien leidt het nieuwe verdeelmodel Provinciefonds tot een korting voor Drenthe. De financiële uitwerking van het nieuwe bestuursakkoord met het rijk, inclusief de uitwerking van deelakkoorden, brengt financiële risico's met zich mee. De provinciale inkomsten lopen in ieder geval snel en fors terug. We hechten aan een duurzaam financieel evenwicht en een sluitende begroting in meerjarenperspectief. We zetten incidentele middelen niet in voor structurele activiteiten. Ook gaan we onze tekorten niet afwentelen op de Drentse inwoners. Soberheid is dan ook passend. We geven zelf het goede voorbeeld, in onze houding en bij in- en externe uitingen.

Focus

Het financiële kader heeft consequenties voor onze ambities en de manier waarop we onze taken vervullen. We hanteren geen kaasschaaf, maar leggen de focus op vier speerpunten waarvoor we geld beschikbaar stellen. Wij richten ons op de volgende speerpunten:

- Economie
- Natuur en landbouw
- Demografische ontwikkeling
- Energie

De financiële ruimte voor onze speerpunten zoeken we vooral in de huidige programma's 2, Samenleving met samenhang, en 3, Ruimte en bereikbaarheid, van de begroting. Overigens willen we de begrotingsopzet toekomstbestendig inrichten en laten aansluiten op onze kerntaken. Ook creëren we meer financiële ruimte door onze andere manier van werken en financieren. Zo kijken we selectiever naar het sluiten en/of verlengen van contracten met partners. En we zetten onze subsidies doelgerichter en minder versnipperd in.

Ambtelijke organisatie

Ook voor de ambtelijke organisatie van de provincie Drenthe zijn er de afgelopen jaren stevige keuzes gemaakt. Wij zetten de ingezette lijn in organisatieontwikkeling door. We geven de organisatie een impuls door de flexibele schil versneld in te voeren. Hierdoor kunnen we gericht en voor beperkte tijd expertise inschakelen die nodig is voor het vervullen van onze opgaven. Onze focus op de vier speerpunten zet de ambtelijke organisatie gericht aan het werk. Dit vraagt ook van de ambtelijke organisatie een gezamenlijke en gerichte focus op de toekomst van Drenthe. Wij blijven inzetten op een moderne organisatie waar slimme en creatieve medewerkers zich optimaal kunnen ontplooiën. ICT-ondersteuning is van wezenlijk belang, ook voor de dienstverlening.

Op het gebied van bedrijfsvoering en beleidsvoorbereiding of onderdelen daarvan zien wij mogelijkheden om in samenwerkingsverbanden ('shared services') ambtelijke capaciteit te bundelen. Met als doel taken zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren. Wij streven ernaar om in de op te richten Regionale Uitvoeringsdienst mogelijk ook andere uitvoerende taken onder te brengen dan tot nu toe voorzien.

Samen kiezen

Onze inschatting is dat wij het komende (half)jaar nog voor forse keuzes komen te staan. Als college van GS bereiden we deze keuzes voor, waarbij we consequent contact zoeken met de fracties in PS. Wij willen de nieuwe geplande vergaderwijze van PS benutten om deze onderwerpen goed te agenderen.

Ons programma op hoofdlijnen

1 Vitaal Drenthe

Leefbaarheid

De komende periode concretiseren we samen met de gemeenten het abstracte en subjectieve begrip 'leefbaarheid' naar hanteerbare criteria en een onderlinge taakverdeling. Daarbij staat voor ons de mens centraal. In principe leveren wij onze bijdrage aan de leefbaarheid in Drenthe op bovenlokaal niveau, passend bij onze kerntaken.

In de krimpgebieden staat de leefbaarheid onder druk. Voor ons is de bereikbaarheid van werk in de aanpak van krimp essentieel. De gemeenten zijn de belangrijkste actoren om in te spelen op de demografische ontwikkeling. Wij ondersteunen initiatieven om te komen tot een bovenlokale netwerkstructuur voor wonen, werken, mobiliteit en voorzieningen. Knellende (financiële) wet- en regelgeving willen wij wegnemen. Wij onderzoeken de haalbaarheid om samen met gebiedspartners te komen tot een regionaal krimpfonds.

Er is €25 miljoen bestemd via de Dynamische Cofinancieringreserve voor de sociaal-economische vitalisering van het platteland en de versterking van de structuur van het landelijke gebied. Dit koppelen wij aan een doelmatige en gerichte aanpak van een vitaal platteland, met een looptijd van 2012 tot 2015.

Om openbaar vervoer te behouden voor het landelijk gebied zetten wij in op creatieve vormen van kleinschalig openbaar vervoer.

Cultuur en welzijn

Het sociale beleid is het domein van gemeenten, maar de provincie wil de sociaal-culturele ruggengraat van Drenthe borgen. Cultuur is een kerntaak van de provincie, gekoppeld aan het ruimtelijk-economisch domein en de identiteit van Drenthe. Dit betekent dat organisaties en instellingen die opereren op het sociale domein zich primair wenden tot de gemeenten. De sociale en culturele ruggengraat van Drenthe, voor zover passend bij onze kerntaken op het ruimtelijk-economisch domein, blijven wij ondersteunen.

Samen met de twaalf Drentse gemeenten werken wij via de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) toe naar een gemeenschappelijke visie op de sociale en culturele toekomst van Drenthe. Deze visie waarborgt de sociale en culturele structuur op een moderne manier. In deze visie houdt de provincie een rol, zeker wanneer die gekoppeld is aan ons beleid op het gebied van bijvoorbeeld leefbaarheid, krimp, economie, vitaal platteland en toerisme. Daarbij willen we dat instellingen en organisaties vanuit hun eigen kracht en verantwoordelijkheid werken. Met deze werkwijze bereiken we dat (intermediaire) instellingen meer excelleren en efficiënt werken. We koppelen onze budgetten aan onze kerntaken. Instellingen en organisaties kunnen hierop inschrijven. We maken met instellingen duidelijke afspraken over een doelmatige uitvoering van deze taken. Een beperkt aantal instellingen is zowel beleidsondersteuner als belangenbehartiger. Wij maken in de uitwerking onderscheid tussen deze twee functies. Met deze werkwijze wordt de taakverdeling tussen de twaalf gemeenten en de provincie in de eerste helft van deze bestuursperiode helder en goed vormgegeven.

Jeugd

Drenthe kent geen wachtlijsten in de jeugdzorg. Dit is iets waar wij trots op zijn en dit willen we in de toekomst graag zo houden. Uiterlijk 2016 zijn onze taken op het gebied van jeugdzorg overgedragen

aan de gemeenten. Samen met hen waken wij ervoor dat kinderen niet de dupe worden van deze overdracht. En dat de opgebouwde kwaliteit ook in de toekomst gewaarborgd wordt.

Onderwijs is het domein van gemeenten en schoolbesturen. De provincie heeft hierin geen kerntaak. Wel hebben we in de afgelopen jaren vastgesteld dat in Zuidoost-Drenthe en de omgeving van Hoogeveen een stevige onderwijsachterstand is. Voor dit gebied zetten we in deze bestuursperiode de impuls voort.

Sport

De provinciale ambitie en rol op het gebied van sport koppelen we aan ons ruimtelijk-economisch beleid. We zien met het prachtige Drentse landschap kansen voor een nieuwe vrijetijdseconomie, waarbij de beleidsvelden toerisme, recreatie, economie, cultuur en sport met elkaar verbonden worden. Het Olympisch Plan 2028 biedt in dit kader een mooi vooruitzicht waar wij graag uitvoering aan willen geven. Af en toe een groot topsportevenement in Drenthe past hierbij. Zeker als dit een goede impuls geeft op sociaal en/of economisch gebied. De Vuelta in 2009 was een groot succes dat naar meer smaakt. We verkennen of een tweede Vuelta in Drenthe mogelijk is. Onze ambities op sportgebied bekijken we ook tegen de achtergrond van de financiële ontwikkelingen.

Ruimte

Wij vinden dat de Omgevingsvisie Drenthe de essentie van ons omgevingsbeleid en sturingsfilosofie krachtig verwoordt. Wij zien het als een uitdagend ruimtelijk-economisch kader voor de komende periode. Met de bijbehorende Structuurvisie Ondergrond hebben we een aansprekend kader in de vorm van een driedimensionale structuurvisie.

De Drentse leefomgeving is van hoge kwaliteit. We blijven er op inzetten om deze te behouden. Maar wel met dynamiek, want we willen ontwikkelingen mogelijk maken. Ruimtelijke kwaliteit maakt voor ons integraal onderdeel uit van deze ontwikkelingen. Van Atelier Mooi Drenthe (of Noord-Nederland) verwachten we een kritisch inspirerende rol aan de voorkant, zodat het opgeheven vingertje aan het eind van het proces niet of minder noodzakelijk is.

De actualisatie van het rijksbeleid en de decentralisatie van rijkstaken bepalen mede onze realisatiestrategie in het omgevingsbeleid. Onze rol in het ruimtelijk domein spelen wij door de regionale opgaven voor Drenthe door te vertalen naar het bovenlokaal niveau. Wij verwachten van gemeenten dat zij de verantwoordelijkheid dragen voor het lokale niveau en met ons de verkenning aangaan van het bovenlokale. Wij beschouwen sterke steden en een aantrekkelijk landelijk gebied als complementair aan elkaar. Zeker in tijden van bevolkingsdaling is het van belang om een evenwichtige bevolkingsopbouw te houden. Niet alleen in de stad en op het platteland afzonderlijk, maar ook in verhouding tot elkaar.

Waar dat effectief en mogelijk is, pakken we de realisatie van de Omgevingsvisie gebiedsgericht op. Wij onderscheiden in de realisatiestrategie drie gebiedsagenda's, elk met een verschillend accent in de centrale opgave.

- Voor Noord-Drenthe hebben het stedelijk netwerk Groningen-Assen en wonen en werken in een groene omgeving prioriteit. Daarbij zoeken we vooral aansluiting bij de Regiovisie Groningen-Assen. Wij dragen bij met investeringen in mobiliteit, natuur- en landschapsontwikkeling.
- Voor Zuidwest-Drenthe ligt de prioriteit bij de ontwikkeling van een sterk toeristisch-recreatief profiel. Investeringen in natuurontwikkeling, gekoppeld aan de wateropgave dragen daar aan bij. Meppel en Hoogeveen zijn de economische motor. De externe relaties van Meppel met Zwolle en van Hoogeveen met Emmen/Coevorden zijn van belang voor de ontwikkeling van het gebied.

- Voor Zuid- en Oost-Drenthe ligt de uitdaging in de sociaal-economische vitaliteit van het gebied. Ruimtelijk-economisch zijn er kansen voor energie, biobased economie, landbouw en water. De gevolgen van de demografische ontwikkeling vragen juist vanwege de sociaal economische infrastructuur in dit gebied extra aandacht. De ontwikkeling van Emmen/Coevorden als internationaal logistiek knooppunt is een belangrijke katalysator voor de ontwikkeling van het gebied.

De gebiedsagenda's vormen een belangrijke leidraad voor onze samenwerking met partners. De opgaven moeten bestaande en nieuwe partners uitdagen om de realisatie samen met ons op te pakken. Voor de financiering zoeken we actief naar alternatieve constructies, instrumenten en investeerders.

Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn

De afgelopen bestuursperiode zijn met het rijk afspraken gemaakt over het Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (RSP). Wij staan achter deze gemaakte afspraken en willen deze zo snel mogelijk tot uitvoering brengen. Dit past ook in onze visie om in tijden van crisis geplande overheidsinvesteringen versneld uit te voeren. Zo worden provinciale doelen efficiënt gekoppeld aan de stimulering van werkgelegenheid.

Mobiliteit

De goede bereikbaarheid van Drenthe is een belangrijke concurrentiekracht. De infrastructuur voor de auto is grotendeels op orde. De uitdaging voor de komende periode ligt vooral in de verdere verbetering van het openbaar vervoer. Het hoofdnetwerk van het openbaar vervoer moet snel en doelmatig kunnen opereren. Het onderliggende openbaarvervoersnetwerk in het landelijk gebied heeft een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie. Deze moet goed op de hoofdstructuur zijn aangebracht en op maat worden ingevuld. Exploitatie van en infrastructurele verbeteringen voor het openbaar vervoer hebben prioriteit in de verdeling van de Brede Doeluitkering (BDU). In de komende periode onderzoeken wij de verdere mogelijkheden voor nieuwe vormen van openbaar vervoer in Drenthe. Waar nodig nemen wij initiatief tot het creëren van planologische ruimte voor het openbaar vervoer, transferia en bijbehorende infrastructuur.

Wij geven voor de periode tot 2015 uitvoering aan de bestaande verkeers- en vervoersplannen, zoals vastgelegd in het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2020. Nieuwe investeringsvragen die niet zijn opgenomen in dit financiële kader worden nadrukkelijk afgewogen tegen andere ruimtelijke investeringen. Daarbij is het bovenlokale ruimtelijk-economische belang doorslaggevend.

Groningen Airport Eelde

De luchthaven Groningen Airport Eelde (GAE) blijft van nationale betekenis. Het is van regionaal belang dat de luchthaven zich kan (blijven) ontwikkelen tot een economisch gezond bedrijf. De beoogde baanverlenging brengt dit dichterbij. Doel van onze (exploitatie-)bijdrage, in eerste instantie tot 2013, is de continuïteit van de luchthaven te waarborgen. Hoe beter de luchthaven op eigen benen kan staan, hoe minder wij in de toekomst hoeven bij te dragen. Deze bestuursperiode maken wij een keuze of en hoe wij vanaf 2013 aandeelhouder blijven. Wij onderschrijven de duurzaamheidsambities van GAE. Wij leveren conform de Omgevingsvisie een bijdrage aan de ontwikkeling van de luchthaven door te investeren in de bereikbaarheid en de ontwikkeling van het gebied rond de luchthaven.

2 Groen Drenthe

Energie

Het thema energie is voor ons van grote economische betekenis. Wij leveren een bijdrage om minder afhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen, mede gelet op de huidige spanningen in de wereld. Bovendien willen we de wereld ook voor toekomstige generaties leefbaar houden. Daarnaast zijn uiteraard de ruimtelijke implicaties van belang; in de loop der tijd ontstaan zo nieuwe energielandschappen.

Wij gaan in noordelijk verband voor een Energieakkoord met het rijk en private partijen. De focus ligt daarbij op productie, distributie, kennis en innovatie. In het akkoord willen we de wederzijdse rol, bijdrage en verantwoordelijkheid van de betreffende partners goed geregeld zien. De Drentse Energie Organisatie is voor ons de uitvoeringsorganisatie van grotere projecten. Wij zien kansen om via een energie-academie (WO en HBO) en een energie-college (MBO) het onderwijsaanbod te vernieuwen.

Wij verbinden de robuuste onderdelen van het lopende programma Klimaat en Energie aan het Energieakkoord. Bestaande meerjarige afspraken, bijvoorbeeld de bijdrage aan RSP Emmen, worden gerespecteerd. Het afsluiten van nieuwe klimaatcontracten met gemeenten wordt heroverwogen.

Activiteiten zoals het 100.000 woningenplan of voertuigenplan zetten we in noordelijk verband en in hernieuwde vorm voort. Deze activiteiten bekijken we tegen de achtergrond van de financiële ontwikkelingen.

Het zoekgebied Windenergie zoals verwoord in de Omgevingsvisie is onze leidraad voor de realisatie van grootschalige windparken. De Structuurvisie Ondergrond is voor ons leidend in de nationale discussie over het gebruik van de ondergrond. De opslag van kernafval in de Drentse ondergrond sluiten wij uit, evenals de komst van een kerncentrale in Drenthe.

Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21ste eeuw (WB21) zijn bepalend voor ons waterbeleid. We richten ons op drinkwater, waterbuffering en beekdalen. We gaan het waterbeleid daar waar mogelijk in samenhang met natuurontwikkeling realiseren. We werken daarbij intensief samen met de waterschappen en gemeenten.

Schoon drinkwater wordt steeds schaarser en de kosten van zuivering worden steeds hoger. We willen in Drenthe meer water vasthouden en de oorsprong van de beken gebruiken als natuurlijke bron van drinkwater van hoge kwaliteit. Ons zuivere grondwater is ons blauwe goud.

Natuur en landbouw

Natuur en landschap zijn van essentieel belang voor wonen, werken en recreëren in Drenthe. De financiering van de natuurontwikkeling staat onder druk vanwege de terugtrekkende beweging van het rijk. Wij zijn van mening dat het rijk haar verantwoordelijkheid moet blijven nemen voor Europese verplichtingen zoals Natura 2000, de Kaderrichtlijn Water en het waarborgen van de biodiversiteit.

De rijksbezuinigingen dwingen ons tot een heroriëntatie op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De belangrijkste betrokkenen bij de natuurontwikkeling en landbouw hebben met het 'Groenmanifest' (zie ook onder Onze visie, Bestuursstijl) aangegeven op welke wijze de EHS in afgeslankte vorm te realiseren is. De realisatie van deze herijkte EHS nemen wij over als beleidsdoel. We temporiseren de realisatie van 2018 naar 2027, in aansluiting op de KRW. We richten ons op korte termijn op het

afmaken van onze aangegane verplichting. Daarna richten we ons op het afronden van lopende projecten en op Europese verplichtingen als KRW, Natura 2000 en WB21.

Het is van belang om het beheer van de bestaande natuur goed te borgen en te optimaliseren. Wij gaan hiervoor op zoek naar creatieve oplossingen. Wij denken hierbij aan de koppeling van ons provinciaal vitaal plattelandsprogramma met energiedoelstellingen (biomassa), waterschapstaken en blauwe en groene diensten (zo mogelijk gekoppeld aan EU-beleid).

Voor de realisatie van de natuurdoelen zoeken wij naar alternatieve en creatieve financieringsbronnen, bijvoorbeeld in de vorm van een fonds, aandelenuitgifte en particulier natuurbeheer.

Zuidoost-Drenthe en Veenkoloniën

De Veenkoloniën en Zuidoost-Drenthe zijn hét proefgebied voor de energietransitie en de innovatie in de landbouw. Ook speelt het gebied een belangrijke rol in de realisatie van de 'Waterfabriek' van Noord-Nederland. De logistieke en industriële kwaliteiten van het gebied maken het aantrekkelijk voor de economische groei richting agribusiness en biobased economie. De focus op de Veenkoloniën is voor ons noodzakelijk om perspectief te bieden bij de demografische ontwikkeling. We creëren ruimte door de regelgeving te beperken.

3 Innovatief Drenthe

Economie

Wij zetten in op het creëren en behouden van werkgelegenheid door een innovatieve en duurzame economische ontwikkeling tot stand te brengen. Daarnaast hebben we aandacht voor de groep die moeilijk aansluiting met de arbeidsmarkt kan vinden, in het bijzonder jongeren met een lagere opleiding. De vrijetijds- en zorg economie bieden hierin grote kansen. Onze rol op het vlak van onderwijs en arbeidsmarkt betreft agendering en signalering. We focussen ons qua stimulering primair op de verbinding van de kennisinfrastructuur met de genoemde noordelijke kansrijke sectoren. Wij vinden het effectiever om een beperkt aantal onderwerpen gericht te stimuleren, dan binnen het economische domein breed te subsidiëren. Om die reden richten wij ons op de economisch sterke onderdelen van Drenthe die kansrijk en onderscheidend zijn. Hierbij gaat kwaliteit boven kwantiteit. Onze aanpak geven we vorm met ondernemers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en andere overheden.

Wij verbinden onze Drentse economische ambities, samen met Groningen en Fryslân, aan het nationale topsectorenbeleid en het nieuwe Europese beleid in een gezamenlijke ruimtelijk-economische agenda. Speerpunten daarin zijn energie, agribusiness/food, sensortechnologie, water (landbouw en natuur) en vrijetijdseconomie. Met Astron beschikt Drenthe over een kennisinstelling van wereldformaat.

Wij herijken ons Economisch Investeringskader en het Innovatief Actieprogramma op de genoemde speerpunten.

Een goede logistieke infrastructuur is belangrijk voor ons vestigingsklimaat. De A37 (de Drentse Zuidas) biedt uitstekende kansen voor de ontwikkeling van goederenoverslag in zowel Emmen en Coevorden als Hoogeveen en Meppel, mede gelet op de verbinding met de Randstad en het Duitse achterland.

Vrijetijdseconomie is belangrijk voor Drenthe, zeker in verbinding met natuur, landschap, cultuur en sport. Bovendien is het een belangrijke banenmotor in onze provincie. Het toeristisch recreatieve

bedrijfsleven moet de ruimte krijgen om de voor de toekomst noodzakelijke kwaliteitsslag te maken. Daarbij zetten we het beleid van natuurlijke recreatie voort.

Vanuit onze rol beperken wij ons tot het faciliteren en stimuleren van het Drentse bedrijfsleven en de kennisinstellingen. En tot het creëren van een optimaal vestigingsklimaat. Het innovatieve midden- en kleinbedrijf (MKB) is een belangrijke pijler van de Drentse economische structuur.

Met het rijk zijn we in gesprek over de toekomstige positionering en het eigendom van de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM). Wij zien daarbij voor de NOM als uitvoeringsorganisatie een belangrijke rol weggelegd. Ook in de ondersteuning van het MKB, gericht op onze economische speerpunten.

Tot slot dienen we rekening te houden met toekomstige cofinancieringsverplichtingen die de inzet op Europese programma's en mogelijke aansluiting bij rijksinstrumenten (zoals topsectorenbeleid) met zich mee zullen brengen.

4 Aantrekkelijk Drenthe

Drenthe is een aantrekkelijke provincie om in te wonen, werken en recreëren. Hier zijn wij trots op! Drenthe heeft voor een ieder wat te bieden: een mooi (topsport)evenement, mooie musea, gezellige steden en terrasjes, prachtige natuur om in te wandelen, fietsen of te relaxen en aantrekkelijke attracties. Wij richten ons op de ontwikkelingen rond het TT-circuit en het Dierenpark Emmen. Vanuit cultuurtoerisme richten wij ons op (potentieel) Werelderfgoed Veenhuizen/Frederiksoord en het Geopark De Hondsrug.

Marketing Drenthe vervult een goede rol, onder andere in de promotie van Drenthe. We zien graag dat de focus van Marketing Drenthe komt te liggen bij de vrijetijdseconomie. We vinden dat het toeristisch bedrijfsleven in Drenthe, vanwege zijn belang bij Marketing Drenthe, een passende financiële bijdrage moet leveren. Het recreatieve fietsnetwerk behoort tot de verantwoordelijkheid van gemeenten en het Recreatieschap.

Wij ondersteunen het Atalanta-project in Emmen, bestaande uit de verplaatsing van de dierentuin, de realisatie van een hoogwaardig theater, de aanleg van een dynamisch verbindingsplein en de bereikbaarheid van het centrum van Emmen, met in totaal € 80 miljoen. Deze ontwikkeling herpositioneert de dierentuin in een nieuw concept waarin innovatie, duurzaamheid, cultuur en natuur samenkomen in een topattractie van Drenthe en Noord-Nederland. Op basis van een goed onderbouwde business case, waarin ook nadrukkelijk aanvullende financiering is opgenomen, zijn we bereid een aanvullend verzoek voor het dan nog resterende tekort op de door de gemeente Emmen extra gevraagde € 12 miljoen positief te benaderen.

5 Samenwerkend Drenthe

Samenwerking met partners

In noordelijk verband zijn wij de afgelopen periode erin geslaagd om het rijk en Europa beleidsmatig en financieel te binden aan onze ambities. We gaan nog steviger op de ingeslagen weg door. Daarbij kiezen wij voor het versterken en verbreden van de noordelijke samenwerking. Voor ons is het vormen van een noordelijk landsdeel op dit moment niet urgent. Wij geven de noordelijke samenwerking een nieuwe inspirerende impuls met één noordelijke agenda, 'Europa 2020', voor het ruimtelijk-economisch domein. Dit is een dynamische agenda die is uit te breiden met andere thema's. Om onze

belangen optimaal te behartigen, leggen we vroegtijdiger, voordat besluiten tot stand zijn gekomen, contacten met partners in Den Haag en Brussel. Daar waar de noordelijke samenwerking meerwaarde heeft, werken we samen. Onze samenwerking benutten we ook om de ambtelijke organisatie effectief en efficiënt in te richten.

Drenthe is van juli 2011 tot juli 2013 voorzitter van het SNN. Dit voorzitterschap willen wij benutten bij het scheppen van een scherper en inspirerender stramien voor het SNN, dat in onze ogen teveel een subsidieloket geworden is.

Naast de positie van het SNN, kijken we ook naar die van de NOM en naar de samenwerking met bedrijfsleven, onderwijs- en onderzoeksinstellingen, overige overheden en partners. De blik gaat hierbij over de (noordelijke) provincie- en landsgrenzen heen.

We blijven ons actief inzetten voor samenwerking met de twaalf Drentse gemeenten afzonderlijk en via de VDG. Samenwerking met de andere provincies in het Interprovinciaal Overleg (IPO) blijft eveneens belangrijk. Met partners willen we de bestuurlijke en ambtelijke overlegstructuren waarin we participeren efficiënter en effectiever inrichten.

Tot slot

Wij vinden dat we met dit collegeprogramma de scherpste en nuance aanbrengen die nodig is om, samen met de twaalf Drentse gemeenten, de uitdagingen voor Drenthe voortvarend op te pakken.

Wij willen in een beperkt aantal thema's excelleren. De keuze voor de thema's en de focus binnen de thema's is ingegeven door onze visie op het profiel en de rol van ons als middenbestuur. Deze visie gaan wij, vooral voor het sociale, culturele en sportieve domein, op korte termijn verbinden aan die van onze partners.

Ook verleggen we een aantal grenzen in de samenwerking om slagvaardig en efficiënt onze doelen te realiseren. We verbinden middelen aan onze doelen en dagen belanghebbenden uit hetzelfde te doen. We verbinden organisaties en instellingen aan onze doelen en zijn daarbij kritisch op de benodigde expertise en schaalgrootte. We binden onze partners aan onze doelen met contracten.

Kortom: we pakken gefocust onze rol die past bij een modern middenbestuur, laten onderwerpen los, dragen onderwerpen over en geven anderen de ruimte om de hoofdrol te spelen.

Bijlage: portefeuillevindeling

Jacques Tichelaar, commissaris van de Koningin

- Samenwerking in Noord-Nederland
- Coördinatie belangenbehartiging, lobby en externe betrekkingen
- Communicatie
- Openbare orde en veiligheid
- Kabinetszaken

Rein Munniksma, PvdA-gedeputeerde

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Wonen, natuur en landschap
- Vitaal platteland, landbouw
- Cultuur (m.u.v. bibliotheken, archief, musea en mediabeleid)
- Waarnemend commissaris van de Koningin

Tanja Klip-Martin, VVD-gedeputeerde

- Bodem, lucht en milieu (inclusief ontgroningen)
- Klimaat, energie, energielandschappen en energie-economie
- Water en waterschappen
- Cultuur (bibliotheken, archief, musea en mediabeleid)
- Tweede waarnemend commissaris van de Koningin
- IPO-bestuur en Stuurgroep Veenkoloniën

Ard van der Tuuk, PvdA-gedeputeerde

- Economische zaken en arbeidsmarkt
- Recreatie en toerisme
- Financiën
- Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport (coördinatie PNS+)
- Informatisering, automatisering en facilitaire zaken
- Uitvoering RSP (deels)
- Dagelijks bestuur SNN

Henk Brink, VVD-gedeputeerde

- Verkeer en vervoer
- Openbaar vervoer
- Wegen en Kanalen
- Uitvoering RSP (deels)
- Bestuurlijke verhoudingen en toezicht
- Personeel en organisatie
- Coördinatie Europa
- Handhaving
- Dagelijks bestuur SNN